İLHAN KURNAZ

ÖZGÜRLÜK SEVDASI

Bu bir Gagavuzya hikâyesidir.

Tilki Kitap

tilki
Kitap
yayınevi

Özgürlük Sevdası
İLHAN KURNAZ

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
tilki@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Editör: Ahmet Güler
Sayfa Tasarım: Seda Taşçı
Kapak Tasarım: Merve Ökten

1.Basım, İstanbul, Şubat 2026
ISBN: 978-625-8579-28-4
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

ÖZGÜRLÜK SEVDASI

İLHAN KURNAZ

YAZAR HAKKINDA

İLHAN KURNAZ

İlhan Kurnaz, ortaokul yıllarında şiir ve kısa öyküler yazarak edebiyat yolculuğuna adım attı. Gençliğin verdiği enerjiyle, kısa ve net anlatımın cazibesiyle şiire yöneldi, çok sayıda aşk şiiri kaleme aldı. Yayımlanmış üç şiir kitabıyla edebiyat dünyasında kendine özgü bir ses oluşturmuştur.

Ayrıca romanlarında yansıttığı temalar ile dikkat çekmekte, toplumsal konuları roman tadında işlemektedir. Böylece bireysel duygular ile toplumsal hafızayı harmanlayarak okurlarına hem edebi hem de düşünsel bir yolculuk sunar.

Son yıllarda ise içinde biriktirdiği projeleri birer birer hayata geçirmekte, kalemini yalnızca bireysel duyguların değil özgürlük arzusunun ve kuşaklar arası mirasın da sesi hâline getirmektedir. Onun için edebiyat, hem kişisel bir yolculuk hem de bir halkın hafızasında iz bırakma çabasıdır.

Keskin tarafı güneş gibi parlayan baltanın göğe her yükselip inmesinde ölümünü bekleyen idam mahkûmları gibi sessizce duran kütükler, saniyeler içinde parçalara ayrılıp sağa sola savrulmaktaydı. Bazıları çok sert çıkıyor, ayrılmamaya inat ediyor, ikinci darbeyi bazense üçüncü darbeyi istiyordu ama en sonunda cellâdı galip geliyordu. Parçalanan odun kütleleri her tarafa dağılmış, her biri başka bir havada sanki özgürlüğün tadını çıkarır gibi gizli kalmış taraflarını sergiliyorlardı.

Altay, ne kadar zamandır orada odun kırmakta olduğunu unutmuştu. Hem odun kırıyor hem de daha bu genç yaşında kendinden büyük düşünceler içinde kaybolup gidiyordu. Daha çocuk denecek yaşlarında hem birçok şeyi düşünmek hem erken olgunlaşmak zorundaydı. Yaşadıkları hayat onların genlerine hiç uygun değildi ve bu şekilde mutlu değildiler. Gülmek nedir, nasıl bir şeydir bilmiyorlardı. Büyüklerinin de güldüklerini, neşeli ve mutlu bir gün geçirdiklerini görmemişlerdi. Yapılan gülüşmelerin ise yapmacık ve rol icabı olduğu besbelliydi.

Elena Hanım, iki de bir perdeyi aralıyor ve oğluna bakıyordu. Oğlu öyle bir dalmıştı ki sanki bir kışlık odunu bugün kırıp hazırlayacakmış gibi çalışıyordu. Kendi kendine her seferinde söyleniyor, içinden, *"Yeter be oğlum yapma artık."* diyordu. Diyordu ama oğlu öyle kararlı, öyle motive olmuştu ki durdurup "yeter" demeye çekiniyordu.

Salonun ortasında duran soba iyiden iyiye coşmuş, üzerinde bulunan ibrik ve çorbanın durmadan fokurdamasına yol açıyordu. İbriğin fokurtusu salonun her tarafını sarmış, âdeta çorbanın kokusuyla yarışıyor gibiydi. Elena Hanım arada sırada ibriğe su ilavesi yapıyor, çorbayı ise karıştırıyordu. Çorbadan çıkan nane kokusu iki sokak öteden hissediliyordu.

Altay bu kokuyu duydu mu işi gücü bırakır, bağdaş kurup çorba kazanının başına otururdu. Kimse ona engel olamaz, ter akıtarak tıkanıncaya kadar içerdi. Bugün ise bu kokuya rağmen Altay'dan hiçbir hareket gelmiyordu. Sanki koku alma yetisini yitirmiş gibi davranıyordu.

Elena Hanım, daha fazla dayanamadı ve camı ardına kadar açıp avazı çıktığı kadar bağırdı:

- Altay, oğlum yeter artık! Çok yoruldun, terledin. Hadi bırak gel, çorba hazır. Yemek bekletilmez yavrum.

Altay annesinin kadife sesini duyduğu anda, ne kadar terlediğini ve yorulduğunu fark etti. Son idam mahkûmunu da sehpasına yerleştirdikten sonra annesine baktı.

- Bu son annem; sen yorma kendini, geliyorum, diyerek baltasını göğe doğru savurdu ve hızla son mahkûmun ensesine indirdi.

Parçalanmaz gibi duran kütük, aldığı darbeyle bir anda darmadağın oldu. Son darbeyi düşmanın ensesine indiren Altay, idam sehpasına sapladığı baltayı orada bırakarak yukarı doğruldu.

Kafasını göğe kaldırarak *"Elbet bir gün gelecek, bu baltayı düşmanın kalbinin ortasına saplayacağım."* dedi kendi kendine. Ellerini iki tarafa açıp niyetlerini doğanın kalbine bir kez daha sundu. Derin bir nefes alarak evin kapısına yöneldi.

Daha kapıya ulaşmadan kapı ardına kadar açıldı. Her zamanki gibi oğluna bakınca her şeye rağmen gözlerinin içi parlayan, onu gördükçe dünyaları avucunun içine almış gibi sevinen Elena Hanım bekliyordu.

- Anacığım, kurban olurum sana, diyen Altay bir kez daha annesine sarıldı.

- Hadi oğlum, sofra hazır. Sen ellerini yıka gel, ben çorbanı hazırlıyorum, diyerek oğlunun sırtını bir kez daha sıvazladı.

Salona girip, sobanın yanı başına kurduğu yer sofrasında bekleyen kâsesine çorba koymaya başladı. Çorba ile dolan her kâse siniye bırakıldığında dumanlarını odanın içine salıyor, onları özgür bırakıyordu.

Salona giren Altay, ellerini kurulayıp yer sofrasına bağdaş kurarak oturduğunda babasına seslendi.

- Hadi baba; sofra bekletmek saygısızlık, hep sen öyle derdin, diyerek babasına kinaye yaptı.

Babası İgor Efendi, hiçbir şey söylemeden oturduğu yerden kalktı ve o da bağdaş kurarak sofraya oturdu.

Hep birlikte yemeklerini yedikten sonra İgor Efendi kalkıp tekrar sofada bulunan yerine oturdu. Altay da yerinden kalktı, annesine yardım ederek sofrayı toparlamaya koyuldu.

Elena Hanım'ın tepside getirdiği, sobanın yanı başında duran bardaklara çayları Altay doldurdu. Önce babasına, sonrada annesine ikram etti. Kendisi de bir bardak alarak anne ve babasının karşısına oturdu.

- Oğlum, çaylarımızı içelim ve gidip hayvanların yemlerini verelim. Onlar da açıktılar, birazdan seslenmeye başlayacaklar. Gelince çayımızı içemeye devam ederiz, dedi ve oğlunun gözlerinin içine baktı İgor Efendi.

- Tamam baba, nasıl istersen, diyen Altay, çayından son yudumunu alıp yerinden kalktı ve kapıya yöneldi.

Hayvanların damından çıktıklarında hava iyiden iyiye kararmıştı. Altay, temizlenip üzerini değiştirdikten kapıya yöneldi:

- Ben arkadaşlarla buluşacağım, biraz sohbet edeceğiz. Geç gelebilirim; beni beklemeyin, olur mu?

- Oğlum, çok fazla geç kalma; kış mevsimi dışarısı oldukça soğuk, kendine dikkat et, dedi Elena Hanım ve oğlunu kapıya kadar uğurladı.

Altay annesinin elini öperek,

- Hoşça kal, dedi ve çıkıp gitti.

İgor Efendi ve Elena Hanım çok yaşlı sayılmazlardı ama çocuklarına göre yaşları ilerlemişti. Yaşadıkları, gördükleri ve edindikleri tecrübeler onları da hayatın çarkında öğütmüştü. Esir değillerdi ama özgür de sayılmazlardı. Ataları, anayurtlarında atlarının üzerinde hür bir şekilde yaşarken onlar şimdi azınlık hâline gelmişlerdi. Tarihlerinin kısa bir kesitinde pek çok uygarlık ve milletin egemenliği altında yaşamışlardı. "En iyi" dedikleri hep kendilerinden bir şeyler istemişti; kimi onları sınır boylarına yerleştirip bir koruma kalkanı gibi kullanmış, kimi topraklarını işleterek en iyi bildikleri işlerde faydalanmış, kimi ise savaşçı özelliklerinden yararlanarak vatanlarını korumak için kullanmıştı. Özgür olmak, hür yaşamak ve bir vatanın parçası olmak kadar değerli ne vardı ki şu dünyada?

"Türk olmak" demek, özgürlüğün ve savaşçılığın kendisi demekti. Onlar hayatları boyunca özgürlükleri için savaşmışlar ve hep de savaşacaklardı.

Evlatlarının şu an yaptıklarını yıllar önce onlar, daha önceki yıllarda ise ataları yapmışlardı. Türk demek, onuru ve özgürlüğü için yaşamak demekti. Ne kadar azınlık olsalar da daima aynı değerler için savaşacaklardı. Her geçen gün biraz daha bölünüyor, birbirlerinden ayrıştırılıyorlardı fakat asla özlerini kaybetmiyorlardı. Dünyanın öbür uçunda bulunan bir Türk'le bile ilk bakışta anlaşabilirlerdi. Bunlar, Türklüğün hamurunun yoğurulmasında kullanılan değerlerdi.

Unutulmaları ve vazgeçilmesi asla söz konusu olamazdı. Bu uğurda hayatlarını göz kırpmadan verirlerdi. Evlatlarının ne olduğunu ve nasıl bir kişiliğe sahip olduğunu bildikleri için ona fazla ses çıkarmıyorlardı. Çünkü biliyorlardı ki evlatları asla yanlış yapmazdı. Onun kanında da diğer cengâverler gibi aynı kan vardı. Asla ve asla kalplerindeki sevdadan vazgeçmez, bu yoldan dönmezlerdi.

Altay, karlara bata çıka bugün buluşacakları eve doğru ilerliyordu. Haftada en az iki üç gün buluşur, sohbet ederlerdi. Tarihlerini, dillerini, geçmişlerini konuşur; dertleşir, gelecekleri hakkında umutlar beslerlerdi. Her toplantıya büyüklerinden biri, bir önderleri gelir ve onlara ışık olurdu. Okulda yapamadıklarını, öğrenemediklerini burada öğrenirlerdi.

Dillerini, geçmişlerini ve geldikleri yerleri her gün bir kez daha zihinlerine kazırlardı. Bir Rus'un, bir Bulgar'ın, bir Romen'in hüküm sürdüğü topraklarda yaşasalar da dillerinden, âdetlerinden, gelenek ve göreneklerinden asla vazgeçmezlerdi. Bazen göz göre

göre bazen de gizli saklı yaparlardı. Bu kadar zamandır özgür olmasalar dahi her zaman Türkçe konuşur, Türkçe ibadet eder ve Türkçeyle yatıp kalkarlardı.

Yine salon hınca hınç dolmuştu. Soba son sürat ısıtmaya devam ediyor, herkesi terletmeye âdeta inat ediyordu. O günkü konuşmacı konuk Papaz Vladimir Efendi'ydi. Hoş bir üslubu vardı ve herkesi dinletebiliyordu. Kiliseden söz ediyor, dini öğütler veriyor ama her paragrafta Türk olmanın önemine de değiniyordu.

Birlik olmak gerektiğini, birlikte hareket etmenin önemini ve her pazar mutlaka ayine gelinmesi gerektiğini anlatıyordu. Millî birlikteliğin yanın da dini birlikteliğin de insanın emel ve arzuları doğrultusunda her zaman olması gereken değerler olduğundan bahsediyordu. Dinledikleri şeyler çoğu zaman benzer olsa da her seferinde ilk kez duyuyormuş gibi dinliyorlardı.

Her hafta bu tür konuları defalarca dinliyorlardı. O akşam da konuşmalar bittikten sonra herkes birer ikişer ayrıldı.

Altay, odadan ayrılmak için acele etmiyor, bir şeyler kolluyor gibiydi. Kaç toplantıdır dikkat ediyor, gelenleri inceliyordu. Kendisine bir takım kurmak ve bu konuşulanları uygulamaya dökmek istiyordu. Kendisi gibi gözü pek, cesaretli ve korkusuz birkaç tane arkadaşa ihtiyacı vardı.

Son dönemlerde toplantılarda sadece dinliyor ve arkadaşlarını inceliyordu. Hangileriyle düşündüklerini yapabilirdi? Birkaçına karar vermişti, onlarla konuşmak için fırsat kolluyordu. Herkes çıkmaya başlamıştı.

- Kemal! Biraz bekler misin? Birlikte çıkalım, sana bir şey soracağım, dedi ve oturması için işaret yaptı.

Kemal de itiraz etmeden, tekrar kalktığı yere oturdu. Timur da Altay'ın oturduğunu görünce gitmek için acele etmekten vazgeçti.

Altay ile evleri yan yanaydı ve birlikte gelmişlerdi. Herkes çıktıktan sonra Nikolay arkadaşlarına baktı ve onların yanına ilişti. Nikolay'ın oturmasıyla Altay söze başladı:

- Arkadaşlar, sizinle biraz konuşmak istiyorum.

Arkadaşlarının gözlerine teker teker baktıktan sonra konuşmaya devam etti:

- Biz uzun süredir bu tür toplantılara katılıyoruz. Gerçekten çok güzel bilgiler öğreniyor; geçmişimizi, kültürümüzü, dilimizi ve bize yapılan dayatmaları konuşup duruyoruz. Fakat bu konuşmaların ötesine geçemiyoruz ve böyle devam etmek bana "rüzgârla konuşmaya" benziyor. Bir şeyler yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Bunun için sizin de bana katılacağınızı, benim gibi düşündüğünüzü tahmin ediyorum. Bana katılırsanız artık icraata geçelim diyorum. Ne dersiniz?

Sözlerini tamamlayınca orada bulunanların gözlerine birer kez daha bakıp cevap almak için beklemeye başladı. Hepsi birbirlerine baktılar. Ne diyeceklerini, nasıl söz başlayacaklarını bilmiyorlardı ama hiçbirisi de "hayır" deyip kestirip atmamıştı. Belli ki söyledikleri kafalarına yatmış, bu yüzden itiraz etmemişlerdi. Sadece nereden söze başlayacaklarını bilememişlerdi. Durumu anlayan Altay hemen söze atladı:

- Hiçbiriniz 'hayır' demediniz, demek ki söylediklerim sizin de kafanıza yattı. O zaman neler yapabileceğimiz konuşalım ve icraata geçelim, diyerek duraksadı ve yine hepsinin gözlerinin içine baktı.

Bu kez baktığında hepsinin gözlerinin içinde bir ışıltı, bir sevinç vardı. Bu durum Altay'ı çok mutlu etti ve daha da coşarak devam etti:

- Bakın arkadaşlar, önümüzdeki günlerde 'Canavar Yortusu' günümüz var. İsterseniz o günü anlamlı ve çok güzel bir şekilde, şenliklerle kutlayarak başlayabiliriz. Bizim için de çok güzel bir test olur, ne dersiniz?

Tekrardan arkadaşlarına baktı. Her bakışında sanki biraz daha hevesleniyor, biraz daha fazla heyecanlanıyordu. Yaptığının güzel bir şey olduğuna her geçen an biraz daha inanıyordu. Arkadaşlarının da kafaları iyiden iyi karışmıştı, onları tarifi zor bir heyecan sarmıştı. Nikolay söze girmek istiyor ama nereden başlayacağını kestiremiyordu. Timur'un kalp atışlarının hızı artmıştı.

Kemal biraz tereddütle bakmıştı. Daha yaşı küçüktü, büyükleri böyle bir şeye ne derdi? Annesiyle babası kızmaz mıydı? Kendi kendine düşünmeden edemedi.

- Güzel diyorsun da Altay, anne babamıza nasıl anlatacağız, onlara ne diyeceğiz? Bize kızarlar, diyerek gözlerini önüne eğdi ve küçük dudaklarını ısırmaya başladı.

- Onların haberlerinin olmasına gerek yok şimdilik. Biz kendimizce çalışırız; yapacaklarımızı gizli yaparız, kimseye görünmeden. Gizli gizli toplanır, birlikte karar alır ve birlikte uygularız. Birimiz neyse hepimiz o oluruz ve öyle devam ederiz.

Bunun üzerine Timur söze girdi:

- Ben bunu çoktandır düşünüyordum ama cesaret edememiştim. Babam her gün gizli gizli ağlıyor, sanki ben duymuyorum sanıyorlar. Benim uyuduğumu sanıp bazen annemle konuşuyorlar; geçmişlerden, törelerimizden, eski günlerden... O günler çok güzelmiş, çok mutlu yaşıyorlarmış. Onları dinledikçe ben de hevesleniyorum. O yüzden ben sonuna kadar varım, dedi ve şimdiden liderliğini kabul ettiği Altay'a baktı.

Altay, tekrardan tüm arkadaşlarının gözlerine baktı ve kendisini onaylatır gibi devam etti:

- Bundan sonra haftada iki gün, eski değirmende, hava kararıktan sonra buluşuruz. Neler yapabileceğimizi konuşuruz, ona göre hareket ederiz. Artık biz dört kişiyiz ve sonuna kadar gideceğiz. Bizler Türk'üz ve Türkler hiçbir zaman esaret altında yaşamamışlardır. Öyleyse biz neden yaşayalım? Kendi bağımızı kendimiz keseriz ama esaret altında, baskıcı bir rejim altında yaşamayız.

Ardından Nikolay atıldı:

- İyi diyorsun da Altay, zaten haftada iki gün hep birlikte bir evde toplanıyoruz. Bir de ayrı buluşursak evdekilere ne diyeceğiz, onları nasıl inandıracağız?

- Olsun Nikolay, ona da bir çözüm buluruz. Hele biz birlikteliğimize, emellerimiz için savaşmaya karar verelim, ona da bir çözüm buluruz.

Bir süre arkadaşlarını tekrar süzen Altay, konuşmasına kaldığı yerden devam etti:

- Tamam arkadaşlar, şimdi evlerimize dağılalım, düşünelim. Bir dahaki toplantıdan sonra tekrar böyle kalır, nasıl ve neler yapacağımıza karar veririz, diyerek konuşmaları bir nevi sonlandırmış oldu.

Kışın en soğuk, kar yağışının en yoğun olduğu gecelerden birisiydi belki de. Taşlı sokaklar, yüksek kaldırımlar karla kaplanmış, her taraf beyaz bir örtüye bürünmüştü. Kar yağışı bazen hafifliyor bazen de olabildiğince yoğunlaşıyordu. Komrat köyüne ilk defa bu kadar çok kar yağıyormuş gibiydi. Köy halkı kışların böyle çetin geçmesine alışkındı ama bu seneki kış bambaşka bir şekilde geçiyordu.

Altay ve arkadaşları gece dokuz gibi meydanda toplanacaklar, ev ev gezerek "Canavar Yortusu" bayramı kutlamalarını başlatacaklardı. Karar vermişlerdi, bu sene onların senesi olacak ve bu bayramı unutulmazlar arasına sokacaklardı. Kostümlerini özenle hazırlamış, günlerdir bu bayram için çalışmışlardı. Artık her şeyi kendi kontrolleri altına almak istiyorlardı. Köyün üzerine atılmış ölü toprağını silkelemek, canlandırmak ve eski, neşeli, huzurlu günlerine döndürmek istiyorlardı.

Geçmiş yıllarda evlerinin camlarında canavarların kendi kapılarına gelmelerini bekler, çılgınlar gibi eğlenirlerdi. Artık sıra kendilerine gelmişti, bu bayramı en güzel şekilde kutlayacaklardı. Bu, sıradan bir bayram kutlaması olmayacaktı. Herkesi dâhil etmeyi, kaynaştırmayı; millî birliklerini, gelenek ve göreneklerini en üst seviyeye çıkarmayı amaçlıyorlardı.

Bu onların ilk sınavlarıydı ve başlangıç kusursuz olmalıydı. Çünkü her başlangıç çok önemliydi. Ne kadar başarılı olurlarsa bundan sonrası da o kadar başarılı geçecekti. Güzel bir başlangıç, onlar için çok şey demekti.

Bugün bayramı ilk günüydü. Köyün bütün evlerini dolaşacak, herkes harekete geçirilecekti. İnsanları evlerinden dışarı çıkarmayı, köy meydanında yapılacak kutlamalara katılmalarını sağlamayı amaçlıyorlardı.

Kara bata çıka köy meydanına geldiğinde Altay, orada sadece Nikolay'ı gördü, o da soğuktan titriyordu. Birbirlerini sarıldılar.

Nikolay, siyah bir keçi postu giymişti, yüzünde canavarı andıran kocaman bir maske vardı. Altay ise ona şakayla karışık takılıyordu. Gecenin karanlığında rengi pek seçilemeyen ayı

postundan bir kostüm yapmış, başına da kocaman bir ayı kafasını andıran bir şapka geçirmişti. İkisi de birbirine uzun uzun güldükten sonra kendilerine doğru yaklaşan başka bir canavarı izlemeye başladılar.

Gelen canavar kendilerinden oldukça uzun boyluydu ve korkunç heybeti vardı. Arkadaşlarına benzetemediler. Onlar da merakla beklemeye başladılar. Gelen canavar kendilerine birkaç metre kalmışken yönünü değiştirerek onlardan farklı tarafa yöneldi ve onlara kafasını çevirerek durdu.

- Bu bayram gerçek bir canavar çıkıp gelebilir çocuklar, dikkat edin, diyerek önlerinden geçerek kaybolup gitti.

İki arkadaş orada donakaldılar. Birbirlerine bakıyorlar ama söyleyecek bir şey bulamıyorlardı. Tam şaşkınlıkları gitmemişti ki Timur, şen şakrak neşeler içinde yanlarına geldi. Altay ve Nikolay bozuntuya vermediler ama bayağı korkmuşlardı. Timur'un gelmesiyle kendilerini toparladılar ve hiçbir şey olmamış gibi normal sohbete daldılar. Nihayet Kemal de görünmüş, rengârenk bir kostümle kendilerine doğru karla mücadele ederek gelmişti ve küçücük şakalaşmalardan sonra hepsi de Altay'a baktılar.

- Arkadaşlar, hep birlikte ve sırayla bütün evleri geziyoruz. Herkesi mutlu edip bereket ve mutluluklar diliyor, bayramımızı başlatıyoruz, diyerek sözlerini tamamladı Altay.

Küçük bir lider edasıyla öne geçerek yürümeye başladı. Arkadaşları da hiçbir şey söylemeden onu takip etmeye başladılar.

Altay ve ekibi, yoğun kar yağışı altında, bu yaşta aldıkları ilk görevlerini başarıyla tamamlamak için var güçleriyle mücadele ediyorlar, birbirlerine güç veriyorlardı. Yıllardır süregelen

bayramlarını yaşatmak; bereketin, güzelliğin simgesi olan geleneklerini bu sene ilk kez başlatan ve yaşatmak için çaba harcayanlar olarak gurur ve sevinç içinde kar yağışına, ıslanmalarına, üşümelerine aldırış etmeden mücadele ediyorlardı.

Çalınan her kapıyı güler yüzlü, sevimli bir yüz açıyor; kısacık bir korkma numarasından sonra gençlere hediyeler, şekerler ikram ediyor, onları aldıkları memnuniyetle uğurluyorlardı. Ertesi ve devam eden günlerde mutlaka köy meydanında olacaklarını ve kendileriyle birlikte olmaktan mutluluklarını belirtiyorlardı.

Nice zamandır kutlanmayan bu bayramın bu şekilde gençler tarafından kutlanmaya başlanması herkesi ayrı bir onurlandırıyordu. Ayrıldıkları her evde yaşayanlar eski günlerini hatırlıyor, geçmişleri bir bir gözlerinin önünden geçiyordu. Son dönemlerde yönetenlerin baskısı çoğalmış, özgürlükleri kısıtlanmış; kendi dillerini, törelerini unutur olmuşlardı. Birazcık sesleri çıksa hemen başlarında bir zabıt beliriyordu. Gizli gizli örgütlenmeye, konuşmalara başlasalar mutlaka başları sıkıntıya giriyordu. Hele bu son dönemlerdeki Romen yönetimi hiç fırsat vermiyordu. Öyle ki okullarda artık Türkçe dersler yasaklanmış; tüm dersler, ibadetler Romence yapılmaya başlamıştı. Herkesin yaptığı tek şey, sadece günü kurtarmak ve hayatta kalmayı başarmaktı.

Vakit ikindiyi geçmişti. Havanın kasvetli soğuğu, rüzgârın kuru kuru üşütmelerine aldırış etmiyorlar, hummalı bir şekilde karları temizlemeye devam ediyorlardı. Gençlerin gece başlattıkları ev ev dolaşma herkesi duygulandırmış, heyecanlandırmış, eski günlerdeki gibi meydanda kutlama yapacak olmaları başka bir havaya sokmuştu. Birbirlerinin yüzlerine bakmıyorlar, el birliğiyle her tarafı temizliyorlardı. Elleri işlerinde, kafaları başka

yerlerde çalışıyorlar; ne soğuk hava, ne de yorgunluk akıllarına geliyordu. Ha bire kar temizleme derdindeydiler. Sürekli mırıldanıyorlardı.

"Bravo gençlere, gerçekten harikaydılar. Bitmek üzere olan, cesaretin ne olduğunu unutan, korkudan sinmiş bizleri nasıl da hareketlendirdiler…" gibi sözleri sürekli kendi kendilerine tekrarlıyorlar, ellerindeki kürekleri ve süpürgeleri her seferinde başka bir hevesle kullanıyorlardı.

O gençlerin saf ve çocukça akılları, büyüklere bambaşka bir ilham ve güçlü bir motivasyon olmuştu. Geçmiş bayramların tatlarını bilen ahali, atalarından miras kalan çalışkanlıkla köyün her tarafını el birliğiyle tertemiz etmişti. Artık yapılması gereken tek şey, eskisi gibi hep birlikte şarkı söyleyip eğlenmek, gülmek, mutluluğun tadını çıkarmaktı.

Akşam kararmak üzereyken her sokaktan birileri çıkıyor; rengârenk elbiseleri, güler yüzleriyle meydanda toplanıyorlardı. Her biri elinde bir şeyler ile meydana geliyor, önceden organize olmadan ama ne yaptıklarını bilerek akşamın güzelliklerini hazırlıyorlardı.

Çok geçmeden meydan olabildiğince dolmuş, eğlence çoktan başlamıştı. Yaşlılar en güzel, tertemiz elbiseleriyle; orta yaşlılar ise daha bir renkli ve otantik kostümlerle meydana katılıyorlardı. Gençler ve gençliğe adım atanlar ise tamamen ortamın ritmine ayak uyduruyor, kışın soğuğuna ve etrafı aydınlatan karın beyazlığına aldırış etmeden doyasıya eğleniyorlardı. Yöresel kıyafetler içindeki genç bedenler, oyunları ve mutluluklarıyla ebeveynlerine kendilerini hayranlıkla seyrettiriyorlardı.

Bu günleri ne kadar özledikleri her hâllerinden belliydi. İki üç gencin önderliğinde böylesine içten ve samimi ve güzel bir şekilde bir araya gelmeleri, bastırılmış bir özlemin dışa vurmasıydı.

Gençlerin kararlığı, iradeleri her şeyin önünde, bambaşka bir anlam taşıyordu. Bu, yıllardır biriken hasretin sessiz ama güçlü bir göstergesiydi.

Gagavuz halkı özgürlüklerine düşkün, örf ve ananelerine bağlı, çalışkan ve cesur insanlardan oluşuyordu. Türk soyundan geliyorlardı ve Türkler hiçbir zaman mücadeleden vazgeçmez, adetlerini asla unutmazlardı.

Eğlenceler almış başını gidiyordu. Bütün ahali coşmuş, yaşlısı genci demeden herkes mutluluğun içine dalmıştı. Yüzlerdeki gülüşler çoğalmış, meydan bin bir parçaya bölünmüş bir sevinçle dolmuştu.

Zaman çoktan gece yarısını geçmişti. Gökyüzünün aydınlığı karın beyazlığıyla birleşiyor, neredeyse gündüz gibi aydınlatıyordu. Eğlenceye kapılanlar bunu fark etmese de yaşanan mutluluğa dışarıdan tanık olanlar durumu sezmişti; yüzleri yavaş yavaş asılmaya başlamıştı. Kimse bir şey söylemiyordu. Bırakıyorlardı, birkaç dakika daha eğlensinler biliyorlardı ki her şey bozulacak, bu mutluluk yerini tanıdık bir soğukluğa bırakacaktı. Gecenin ayazı bir kez daha iliklerine işleyecek, defalarca yaşadıkları o duyguya yeniden teslim olacaklardı.

Özenle ütülenmiş elbiselerin içinde, omuzlarında tüfekleriyle beyaz, siyah ve kahverengi atlarının üzerinde kibirle duruyordu Romen güvenlik güçleri. İp gibi sıralanmışlardı; tek kelime etmeden, anlatmak istediklerini fazlası ile anlatıyorlardı. Atlarının burunlarından buharlar hızla havayla karışıyor, hırsları yüzlerinden açıkça belli oluyordu. Ufacık bir eğlenceyi çok görmüşler, *"Neden haberimiz yok?"* der gibi öfkeyle bakıyorlardı.

Köyün ileri gelenlerinden bir yaşlı yerinden kalkarak atlıların en önünde durdu. Kamçısını sürekli çizmelerine vurarak öfkesini belli etmeye çalışan görevlinin önünde dikildi.

- Efendim, çocuklar kendi aralarında organize etmiş, bizlerin haberi yoktu. Öyle olsa mutlaka gelir haber verirdik. Asla saygısızlık yapmak istemedik. Her şey bir anda oldu, biz de çok bir şey anlamadık, diyerek ve iki elini bir birine bağlayarak başını eğdi.

Müzik susmuş, herkes aynı yere dikkat kesilmiş, soğuk ise artık herkesin kanına işlemeye başlamıştı. Gençler çoktan titremeye başlamıştı, biraz daha büyükler kafalarını dik tutmaya çalışırken üşümelerini belli etmiyorlardı. Yüzleri, elleri, tüyleri diken diken olmuştu. Esaretin ne demek olduğunu canlı yaşıyorlardı ve hiç birinin söyleyecek bir sözü yoktu. Karşılarında atların üzerinde duran üniformalı görevlilerin adaleti ne derse onu yapak zorunda idiler.

Bu duygu ve düşüncelere karşı çıkan, haklı olduklarını düşünen ve hırsından, öfkesinden üşümek nedir bilmeyen o beden ise kaskatı kesilmişti. Nefes almıyor, büyüklerinin o eşkıyaların karşısında kaldığı durumu kabul etmiyordu. Dişleri titriyordu, yumrukları çivi gibi olmuştu. Biraz daha büyük olsa, elinde onlarla mücadele edecek silahı olsa, şu an ortalığı darmadağın eder, onları geldikleri gibi gönderirdi.

Bir anda annesi ile göz göze geldi ve annesinin gözündeki korkuyu, pişmanlığı gördü. Hissettiği o duygu hırslarını yerle yeksan etti. Annenin o bakışları içindeki demiri dahi eritmiş; hırsı, inadı yok olup gitmiş, gözleri annesinde çakılı kalmıştı. Nasıl bir duyguydu bu yaşadığı? O nasıl bir şeydi ki her şeyi bir anda tam

tersine çeviriyor, insan bambaşka bir yere götürüyor ve mum gibi eritiyordu? İlk defa böylesi bir duygunun esiri oluyordu.

Ne olduğunu anlamadan herkes bir tarafa koşuşturmaya başlamış, darmadağın olmuştu. Annesi bir anda yanında bitmiş, elinden tuttuğu gibi evlerine doğru fırlamıştı. Ne itiraz edebilmiş, ne de "Ne oluyor?" diyebilmişti. Babası ise neredeyse hiç fark etmemiş, karda kayarak da olsa koşturarak ilerlemeye çalışıyordu.

Altay ilk defa böyle bir şey yaşamış, güçle güçsüz arasındaki farkı ilk defa görmüştü. Yatağına uzanıp gözlerini kapattığında bazı şeyler daha net bir şekilde beyninde cereyan etmeye başlamıştı. Bir yandan uyumaya çalışıyor, uyuyamıyor; bir yandan düşünmek istemiyor ama aklına engel olamıyor, hiç istemediği derinliklere dalıyordu. Ne düşüneceğine, hangi soruna nasıl bir çözüm bulacağına karar veremiyordu. *"Büyük olmak ne kadar zormuş!"* diye aklına geliyor, babasının her gün dalıp gitmesi aklına geldikçe *"Babamı ben hep yanlış anlamışım."* demekten kendini alamıyordu. *"Demek ki büyük olmak ve büyük düşünmek hep büyük insanların işiymiş."* diyebiliyordu.

Küçük bir bedeni ama beyninde dünyaları taşıyan Altay, horozun ötmesiyle gözlerini açtı. Bir an nerede olduğunu hatırlamaya çalışırken hâlâ akşam yaşadığı olayların etkisinde idi ama kafasında bir şeylere çözüm bulması gerektiğini sürekli haykıran sesin kime ait olduğunu bulmaya çalışıyordu. Sıcacık yatağında doğrulmaya çalışıyor ama bunu bile beceremiyordu. Birkaç gün önce neler yapmak için planlar yapan sanki kendisi değilmiş gibi bir başka âlemde yaşıyordu sanki. Bir insan bu kadar mı bir anda değişebilirdi? Bulunduğu duygulardan kurtulmak için yorganı kafasını kadar çekerek yatağın içinde yok olmak isterken bir anda annesinin sesini duydu:

- Altay, hadi oğlum; sabah çoktan oldu, kuşluk vakti geldi. Okul var bugün çorban hazır seni bekliyor.

Annesinin sesini duyunca kendine güveni geldi. Dün akşamdan beri yaşamış olduğu hayal kırıklıkları, korkuları, endişeleri kayboluverdi. Yorganı üzerinden bir anda fırlattı.

- Tamam anacağım, hemen kalkıyorum, diyerek yerinden fırladı.

Bu nasıl bir şeydi; daha birkaç saniye önce yatağın içinde kaybolup gitmek isterken bir anda yeniden doğmuş gibi yataktan fırlamıştı? Daha elini yüzünü yakamamışken annesine koşarak gitti ve sımsıkı sarıldı. Annesi bile ne olduğunu anlamamıştı. O da kendini bıraktı ve oğluna sarıldı. Hep sarılıyor, hem dua ediyordu. Oğlunun, kalbinin bir parçasının sağlıklı, sıhhatli ve huzur içinde büyüyüp, yaşaması için. İkisinin de gözleri yaşardı ama ikisi de belli etmedi.

- Hadi oğlum, okula geç kalacaksın, sonra öğretmenin kızar sana, dedi ve gözlerinden yaşlar akmaya başladı.

Altay'ın annesinin sözleri kulaklarında çınlıyordu. "Hadi oğlum, okula geç kalacaksın…" Kalsa ne oldurdu ki? İki tane Romence söz eksik öğrenirdi, çok şey kaybetmezdi. Böyle düşünceler içinde yüzerken, okulda da bazı eylemler yapmak gerektiği aklına geldi. Onlara ana dillerinin dışında bir dille öğretimi diretmişlerdi. Öğrenmek zorunda değildiler, kendi ana dilleri dururken ve eylemlerinin ikinci durağı okul olmalıydı. Çünkü en çok orada bunlar ile karşılaşıyorlar ve kendilerine diretiyorlardı. Bu düşüncelerini ilk toplantılarında dile getirmeli ve harekete geçmeleri gerekiyordu. Artık eylemlerini okulda devam etmeleri, aynı savaş alanında sergilemeleri gerekiyordu ki etkili ve

anlamlı olsun. Kısaca kısasa kısas olmalıydı. Birinci safhada başarılı olmuş, herkesi bir araya toplamışlardı. Onların savaşı kendi soydaşlarına karşı değildi ki. Kendi soydaşlarının yanlarında olduklarını anlamışlardı.

Akşam vakti yaklaşmış, yemeklerini yiyen arkadaşları teker teker o günkü toplantı yerine gelmeye başlamışlardı. Altay, bir gün önce aldığı kararları arkadaşları ile paylaşmak ve bir an önce uygulamaya geçmek için erkenden gelmiş ve yerini çoktan almıştı. Gelenleri teker teker süzüyor, inceliyor; işine yarar mı diye kendince notlar veriyordu. Çok iyi örgütlenmeli, asla falso vermemesi gerekiyordu. Bunun için de iyi seçimler yapması ve asla yanlış hareket etmemesi gerekiyordu. Daha çok küçüktü ve anne babasına nasıl cevap verirdi? Onları asla üzmek istemezdi. Bunun için nokta atışı yapmalıydı.

Gelen herkes bir yerlere oturuyor, sağa sola bakıyordu. Nikolay içeri girer girmez etrafı süzdü ve doğruca selam verip Altay'ın yanına oturdu. Diğer arkadaşları da aynı şekilde yanına oturdu ve orada küçük bir grup oluşturdular. O günkü konuk gelmeden Altay arkadaşlarına dönüp konuşmaya başladı:

- Bugün çıkışta görüşmemiz gerekiyor. Yanıma mum aldım, gidip eski değirmende konuşmamız gerekiyor. Bayram gününde çok güzel işler yaptık ama bu bizim için çok küçük ve önemsiz. Önemli olan daha fazla şeyler yapmak, bunun için görüşmemiz gerekiyor.

Sözlerini bitirdiği anda odaya o günkü konuk girdi ve hepsi birlikte ayağa kalkarak saygılarını gösterdi.

Her zaman kaşla göz arasında geçen bu toplantılar bugün bitmek bilmiyor, zaman bir türlü geçmiyordu. Altay iyice sabırsızlanmış, kurdeşen dökmeye başlamıştı.

- Çocuklar, bugün bu kadar yeter artık. Geç de oldu. Artık evlerinize gidin ve dinlenin, yarın okulunuz var, diyen görevli sözlerine son verirken en çok sevinen Altay olmuştu.

Hiç yerinden kımıldamadan jestleri belirdi suratında. Diğer arkadaşları ona bakarken yüzündeki gülümsemeyi görmüşlerdi. Salon bir bir boşalırken onlar yavaştan alıyor, kimseye falso vermek istemiyorlardı.

Dört kafadar herkes ayrıldıktan sonra dışarı çıktı. Yine her taraf kar doluydu ve soğuktu. Hepsi de Altay'ın çevresinde yer aldıktan sonra Timur söze başladı:

- Altay, ne yapıyoruz, nerede konuşuyoruz, aklından neler geçiyor?

- Arkadaşlar, aşağıda bulunan eski değirmene gidiyoruz. Bundan sonra buluşma yerimiz orası. Orası çok eski ve kullanılmıyor, kimsenin aklına gelmez ve orada tüm planlarımızı yaparız.

Birlikte o tarafa yöneldiler. Hava çok soğuktu ve yerde kar bayağı tutmuştu. İlerlemek ne kadar zor olsa da onlar var güçleri ile ilk toplantılarını yapmak için mekânlarına doğru yol almaya başlamışlardı. Mekâna geldiklerinde kocaman bir kapı onları karşıladı, açılması çok zordu. İçeriye girmek için başka bir yol bulmak gerekiyordu. Mekânın çevresini dolaşmaya başladılar ve kırılmış, dökülmüş camdan girmeye karar verdiler. Bu cam mekânın arka tarafında yer alıyordu ve ağaçlardan dolayı ulaşılması zordu. Ön kapıyı kullanmak herkesin ilk düşüneceği, sıkıntılı bir yerdi.

Camdan ilk giren Altay olmuştu. İçeri girdiğinde her taraf zifiri karanlıktı. Hiçbir şey görülmüyordu. Yüzünde tuhaf tuhaf hareketlenmeler dikkatini çekmiş, eliyle yüzünü güzünü silmişti.

Bir müddet o şekilde hareket etmeden bekledi. Gözleri geceye alıştıktan sonra cebinde getirdiği mumu çıkardı ve yaktı. Mum yanmak, yanmamak arasında bir müddet tereddüt ettikten sonra nihayet yanmak üzerine tercihini kullandı ve ortalığı hafiften aydınlatmaya başladı. Dışarıda arkadaşları ondan haber beklerken, o sanki yerinde donmuş kalmıştı. Şu an sıcacık yatağında olması gerekirken gecenin bu vaktinde, *"K*ışın tam ortasında*,* yıllardır kullanılmaya*n bu değirmende ne işim var?"* diye bir an aklından geçirdi ama hemen kendini toparlayarak içeriye odaklandı.

İçerisi hafiften aydınlanmış, bazı şeyler seçilmeye başlamıştı. Karşısında kocaman ters huni şeklinde ağaçtan bir şey vardı. Alt tarafında bezden bir oluk gibi bir şey vardı. Onun altında ise kocaman bir taştan kazan vardı. Yerleri fazla göremiyordu ama her tarafın örümcek ağı ile örülmüş olduğunu fark etmişti. Bir müddet sonra yüzünden silmek zorunda olduğu şeyin örümcek ağı olduğu anladı. Biraz daha dikkat kesildiğinde, ayaklarının altında bir şeylerin hareket ettiğini fark etti. Bir anda ayaklarını yukarı çekse de onlardan kuruluş olmadığını ve yumuşacık olduklarını hissetti. Her tarafta fareler cirit atıyordu. Belli ki buraya yılardır kimseler gelmemiş, fareler ile örümcekler burasını mesken edinmişlerdi. Bir an yüzünde bir tebessüm oluştu ve içinde tarifi anlamsız bir mutluluk belirdi. Bu mutluluğu gözlerine kadar sarmışken Nikolay'ın sesiyle irkildi:

- Altay, iyi misin? Gelelim mi? Ses verir misin? Ne yapıyoruz?

- Arkadaşlar, içerisi uzun zamandır kullanılmıyor? Harika bir yer ama biraz karanlık, bir anda gözler alışmıyor. Biraz zaman geçmesi gerekiyor, diye karşılık verdi.

Derken Nikolay'ı yanında fark etti. Birlikte bir müddet sağı solu inceledikten sonra diğer arkadaşları da birer birer içeri girdiler. Hepsi ayakta ortamın atmosferine uyum sağlamaya çalışırken Altay sözlerine devem etti:

- Arkadaşlar, bundan sonra mekânımız burası. Her toplantıdan sonra buraya geleceğiz, birlikte eylemlerimizi konuşup karar vereceğiz ve uygulayacağız. Bize diretilen hiçbir şeyi kabul etmiyoruz ve biz istediğimiz gibi yaşamak istiyoruz. Bizim de kendimize göre değerlerimiz ve kıymet bildiğimiz şeyler var. Onlardan birileri diretiyor, istiyor diye vazgeçemeyiz. Biz onları ebeveynlerimizden öğrendiğimiz gibi bizden sonrakilere de öğretmek zorundayız. Bunun için hep birlikte hareket etmeye yemen eder miyiz, diye sorarak elini uzattı.

Diğer arkadaşları da ona uyarak ellerini üst üste koyarak ant içtiler.

Altay, cebindeki diğer mumu da çıkarıp Kemal'e uzattı. Diğer eliyle de kibriti çıkartıp ateşledi ve mumu yakmaya başladı. Mum, yanmamak için ne kadar çaba sarf etse de kibritten gelen ateş karşısında fazla direnemedi. Önce hafiften sonrasında daha bir gür yanmaya başladı. Artık ellerinden iki tane mum vardı ve mumun ışığıyla ortalık biraz daha aydınlandı. Artık birbirlerini görebiliyor, gözlerini seçebiliyorlardı. Kibriti tekrar cebine koydu Altay.

- Arkadaşlar bu bizim ilk toplantımız ve bundan sonra kültür toplantılarının arkasından burada buluşacağız. Hiçbir kimseye buradan bahsetmeyecek, hiçbir şekilde falso vermeyeceğiz. Her türlü kararı burada alacağız ve uygulayacağız. Buranın dışında hiçbir şekilde yapacaklarımızdan ve yaptıklarımız hakkında konuşmayacağız. Her şey burada başlayacak ve burada bitecek, diyerek devam etti.

Sözleri henüz bitmemişti ki Nikolay söze girdi:

- Altay bizim liderimiz ve o ne derse onu yapacağız. Açık vermemek için kimseye bir şey demeyeceğiz. Buna ailelerimiz de dâhil.

- Peki, şimdi nereden ve hangi eylemle başlıyoruz, diyerek söze dâhil oldu Kemal.

Altay, tekrardan arkadaşlarının gözlerine baktı. O gözlerdeki kararlığı ve cesurluğu fark ettiğinde dudaklarında müthiş bir gülümseme belirdi.

- İlk iş olarak köyün duvarlarına yazılar yazacağız ve içine kapanmış, sinmiş halkımızı uyandıracağız, onları motive edeceğiz.

Derken biraz durakladı, arkadaşlarına tekrar baktı ve ellerini onların omuzlarına koyarak tekrar konuşmaya başladı:

- 'Dilimiz kimliğimiz, kültürümüz geleceğimiz, yolumuz göktürk yoludur', diyerek başlayacağız ve köydeki evlerin duvarlarına bunları yazacağız. Orada bunlar sürekli kalacak ve her baktığımıza dilimizi, kültürümüzü ve geçmişi hatırlayacağız. Belleğimize kazıyacağız, asla unutmayacak ve unutturmayacağız. Bu yolun savaşçıları da biz olacağız.

Timur hemen atladı:

- Ya bizi gören duyan olursa ne yapacağız, açık verecek miyiz? Yoksa sonuna kadar gizli mi yapacağız, diye sordu.

- Gizli yapacağız. Daha yaşımız çok küçük ve hemen deşifre olmamamız lazım. Tabii ki ilerledikçe duyulacak ve biz de çıkıp açık açık mücadelemize devam edeceğiz isteklerimizi alıncaya kadar ama şimdilik gizli, dedi.

- O zaman yarın boya ayarlayıp akşam gizli gizli yazıları yazmaya başlıyoruz ama boyayı nereden bulacağız, diyerek sözlerini tamamladı Timur.

Kemal:

- Aşağı mahallede boyacı var, oradan gizlice alırız. Sonra da ortaya çıkınca parasını veririz. 'Borç alıyoruz, parasını mutlaka bir gün ödeyeceğiz.' diye not bırakırız. Hem haram etmez bize hem de şikâyet etmez.

- Arkadaşlar, yarın okuldan sonra boyacının dükkânını gözetliyoruz ve o ayrılınca gidip boyaları alıyoruz, notumuzu bırakıp çıkıyoruz. İkişer kişilik ekip oluyoruz ve kültür toplantılarında sırayla boyamaya başlıyoruz. Her duvara yazma işlemi bitine kadar devam ediyoruz, diyen Altay, sözünü tamamlamadan Kemal yine konuşmaya başladı:

- Yarın boyacıdan fırçada alalım, yazıları onunla yazarız.

Bir müddet sessizlik oldu. Hiçbir şey konuşmadan, geldikleri yerden tekrar çıkarak, karlara bata çıka köyün içine doğru hareket ettiler. Tek sıra hâlinde köye gidiyorlardı ama hem üşüyorlar hem de korkuyorlardı. Zira kurt ulumaları duyulmaya başlamış, gittikçe de çoğalıyor gidiydi. Durumun farkına varan Altay, arkadaşlarına seslenmeye başladı:

- Arkadaşlar bu kurtlar çok uzaktalar ve biz konuşmayı kestiğimiz için böyle fazla duyulmaya başladı. Yoksa onlar zaten uluyorlardı ama konuşmalardan biz anlamadık. Ayrıca onlar bize zarar vermezler çünkü onlar bizim için kutsaldır ve bizim onlara değer verdiğimizi biliyorlar. Biz onların kutsal günlerini daha yeni kutladık ve onlar bunun farkındalar. Bu yüzden korkmadan yolumuza devam ediyoruz.

Arkadaşlarını bir kez daha cesaretlendirmişti. Daha fazla konuşmadan köye geldiler. En uzaktaki arkadaşlarını evlerine bıraktıktan sonra Altay ile Timur da evlerine geldiler.

İlkindi vakti gediğinde dört arkadaş kilisenin bahçesinde kardan adam yapıyorlar bir yandan da hırdavatçının dükkânını gözetliyorlardı. İlk fırsatta girecektiler dükkâna.

Hırdavatçı, dükkânın önüne çıkmış ve soğuktan donmak üzere olan ellerini ovalayıp nefesi ile ısıtmaya çalışıyordu. Bir müddet öylece bekleyip sağına soluna baktıktan sonra yan tarafından bulunan berber dükkânına çamından bakarak işaretler yaptı ve düşmemek için dikkatli ama bir o kadar da hızlı adımlarla oradan uzaklaştı.

Gözleri dükkânda olan Altay hararetli bir şekilde konuşmaya başladı:

- Arkadaşlar şimdi tam sırası. Boyacı bir yerlere koşturur adımlarla gidiyor. Timur, biz gidelim ve boyaları alıp gelelim. Arkadaşlar siz de burada bizi bekleyin.

Hızlı adımlarla boyacıya doğru yürümeye başladılar. Hızlıca dükkândan içeri girdiler ve gözlerine kestirdikleri orta boy dört tane boya kutusunu aldılar. Ceplerindeki notu masanın üzerine bırakarak dönmeye başladıklarında gözlerine duvarda bulunan fırçalar çarptı. Bir an durarak duvarda asılı duran fırçaları kaptıkları gibi dükkândan dışarı fırladılar. Koşar adımlarla orda uzaklaştılar ve kendilerini kilisenin bahçesinden içeri attılar. Arkadaşları bir yandan onları kaldırmaya çalışıyor, bir yandan da boyacı dükkânı izliyorlardı. Dükkân sahibi henüz ortalarda gözükmüyordu ve ortalık sakindi. Kimseler fark etmemişti yapılan organizasyonu.

Borç aldıkları boyaları ve fırçaları evlerine götüremeyecekleri için onları kilisenin bahçesine, karın altına gömmeye karar verdiler. Nasıl olsa kardan adam yapmışlardı. Burada birilerin oyun oynadıkları belliydi ve kimse sağa sola bakmayı akıl etmezdi.

Boyaları ve fırçaları kilisenin bahçesinde karın altına gizlediler ve hiçbir şey olmamış gibi oradan güle oynaya ayrıldılar. Bir sonraki kültür buluşmasına kadar hiçbir şey yapmayacaklardı ve o gün toplantıdan sonra duvarları yazılarla boyayacaklardı. Bu onların ilk eylemi olacaktı. Çok iyi olmalıydı ki büyük ses getirsin ve uyumakta olan bir topluluğun uyanmasına vesile olsundu.

Derslerde Türkçe konuşmak yasaklanmıştı, dersler Romence olarak yapılıyordu. Türkçe ders kitapları toplatılmış, Romence kitapların temin edilmesi istenmişti. Tüm öğrenciler yeni düzene alışmakta zorlanıyordu. Okula zoraki geliyorlar, derslere ise öylesine giriyorlardı. Zaten anlatılanlardan bir şey anlamıyorlardı. Bu lisana alışık değillerdi. Öğrenmek için de herhangi bir çabaları yoktu. Gagavuz öğretmenlerinin bir kısmı okuldan uzaklaştırılmış, bir kısmı ise pasif işlerde görevlendirilmişti. Ödenekleri ise zaten zamanın alamıyorlar, alsalar da eksik alıyorlardı. Onlar da öğrenciler gibi olmuşlar, derslere zoraki iştirak ediyorlardı. Teneffüslerde arkadaş grupları buluşuyor, Türkçe konuşuyorlar, yeni rejimin kendileri için çok zor bir seçenek olduğundan bahsediyorlardı.

Pazar ayini için hazırlanmışlardı. İgor Efendi ve Elena Hanım kapının eşiğinde Altay'ın gelmesini bekliyorlardı. İgor Efendi biraz sinirlenmişti. Yüksek sesle haykırdı:

- Altay, oğlum hadi ya! Kaç dakikadır seni bekliyoruz. Gel artık, diyerek kapıyı açtı ve ayakkabılarını giyerek yürümeye başladı.

- Baba siz gidin, ben arkanızdan gelirim. Az sonra çıkıyorum, diyerek karşılık verdi Altay.

Yürümeye başlayan İgor Efendi'yi, Elena Hanım takip etti. Altay, onların gittiğinden emin olduktan sonra çekmecesinde bulunan ufak çakıyı alarak cebine koydu ve kapıyı kapatarak evden çıktı. Annesi ve babası bayağı yol almışlar, uzaklaşmışlardı. Onlara yetişmek için hızlı adımlarla yürümeye başladı. Hem yürüyor hem de akşam yapacakları en önemli eylemin planlarını yapıyordu. Birlikte hareket edecekler, üçü hızlıca yazarken dördüncü gözcü olarak kalacaktı. Herhangi biri geldiğinde ise kaçacaklardı. Yakalanmadan bu işleri yapmaları gerekiyordu. Yakalanmaları demek, her şeyin başlamadan bitmesi olurdu ve böyle bir şeyi asla istemezlerdi. Böylesi düşünceler içinde anne ve babasına yetiştiğinde kiliseye gelmişlerdi. Diğer köylüler de süslü, tertemiz elbiselerini giymişler, büyüklü çocuklu kiliseye gelmişlerdi. Altay, sadece Nikolay'ı uzaktan gördü ve kafasını sallayarak selamlaştı.

Kiliseye girdiklerinde erkekler bir tarafta, kadınlar ise diğer tarafa oturmuşlardı. Kız çocukları annelerinin yanında, erkekler ise babalarının yanında yer almış, ayini yönetecek Papaz Efendi'nin gelmesini bekliyorlardı. Salon dolmuştu ama tek tük gelenler hâlâ devam ediyordu.

Ayin iki buçuk saatten fazla sürmüştü. İlk defa bu kadar uzun olmuştu ve Papaz Efendi bundan memnun görünüyordu. Ayin çıkışı Altay, kilisenin kapısının yanında bekliyordu. Nikolay da onun yanına geldi ve diğer arkadaşlarını beklemeye başladılar. Kısa bir sürede ekip tamamlanmıştı. Arkadaşlarını beklerken de kilisenin bahçesine gizledikleri boyaları göz ucuyla kontrol etmişlerdi. Mühimmatları yerinde duruyor ve sağlam gözüküyordu.

Hepsi bir araya geldiklerinde elleri ceplerinde köyün meydanına doğru yürümeye başladılar. Karlara batmadan, ayin için gelen köylülerin yolundan meydana doğru ilerliyorlardı. Çok fazla konuşmadan meydan gelmişler, yaşlı çınarın altında koyu bir sohbete başlamışlardı.

Altay, çok fazla beklemeden akşam yapacakları eylem için konuşmaya başladı:

- Arkadaşlar, akşam bizim için çok önemli ve kimseye görünmeden, açık vermeden bu eylemi tamamlamamız gerekiyor.

Birkaç saniye durakladı ve arkadaşlarının gözlerine bakarak devam etti:

- Üçümüz yazıları yazacağız, bir tanemiz de gözcülük yapacak. Her hangi bir tehlike anında bir birimizi gözeterek ayrı ayrı yerlere koşacağız ve riski azaltacağız. Tehlikeyi atlatan herkes malum mekânımıza gelecek ve orada güvenliğimizden ve birbirimizden emin olduktan sonra evlerimize gideceğiz. Birbirimizden emin olmadan eve gitmek yok. Hep birlikte hareket edeceğiz, hiç birimizi geride bırakmayacağız. Anlaştık mı?

Hiç birisi herhangi bir şey söylemedi. Hepsi de yere bakıyor, ayaklarının ucu ile yerdeki karları eşeliyordu.

- Peki, diyerek söze başlayan Kemal, kafasını yerden kaldırmadan konuşmasına devam etti:

- Eğer bir tehlike sezer ve oradan kaçmamız gerekirse elimizde bulundurduğumuz malzemeleri ne yapacağız? Beraberimizde alıp kaçacak mıyız? Orada bırakıp da mı gideceğiz?

Altay biraz durakladıktan, birkaç saniye düşündükten sonra sözlerine başladı:

- Eğer tehlikeyi erken fark eder, malzeme ile kaçma imkânımız olursa birlikte alır gideriz. Öyle bir zamanımız yoksa orada bırakır gideriz. Burada en önemli şey bizim açık vermeden bu eylemleri yapmamız. Daha yaşımız küçük ve ailelerimiz bize fena kızar. Onları üzmek istemeyiz.

Ardından Timur'un gözlerine bakarak devam etti konuşmasına:

- Biz bu yaşımızda bir eyleme başlıyoruz ama her şeyden önce ailelerimiz bizim için önemlidir ve onları asla üzmek istemeyiz. Bazen bize sinirlenirler, bazen bize kızarlar ama onlar bizi her zaman çok severler ve bizim için her şeyi yaparlar. Onlar bunları düşünürken bizim onları üzmek gibi bir lüksümüz olamaz. Elimizden geldiği kadar onları sıkıntıya sokmadan devam edeceğiz.

- Bunun için ben elimden gelen her şeyi yapacağım. Onlar bizim için bugüne kadar bir sürü eziyet ve zahmete katlanmışken onların üzülmesini asla istemem. Geleceğimiz içinde elimden gelenden fazlasını yapmaya hazırım. Bizim liderimiz olarak sen ne dersen ben yapmaya hazırım Altay, derken Timur'un sesi titremeye başlamıştı.

Timur çok duygulu, özverili, herkesi çok seven ve onlar için her şeyi yapabilecek koca yürekli bir kişiliğe sahipti.

Onlar sohbetlerine devam ederken evlerin ışıkları birer ikişer sönmeye başlamış, her tarafı karın aydınlığı sarmaya başlamıştı. Tertemiz, doğal bir aydınlık ortalığı kaplarken, gökyüzünde ay bu kışın ortasında kendini göstererek, *"Sizin bu kutsal eylemlerinizde sizi yalnız bırakmayacağım ve sizinle birlikte mücadelenize şahitlik edeceğim."* der gibi gökyüzünde asılı durmaya devam ediyordu.

Önlerinde takım lideri olarak Altay, arkasında diğer arkadaşları yerlerinden çıkarak kiliseye doğru büyük adımlarla yürümeye başladılar. Kiliseye yaklaştıklarında en arkada Kemal kalmış, sağı solu kolaçan ediyordu. Diğerleri Kilise avlusuna girerek önceki gün sakladıkları boyaları, karları sağa sola savurarak çıkardılar. Tüm boyalar ve fırçalar orada duruyordu. Malzemeleri aldıkları gibi kilise avlusundan çıktılar.

Altay önderinde, diğerleri arkada ilk yazıyı yazacakları duvarın dibine geldiler. Altay cebinden eldivenler çıkararak arkadaşlarına verdi ve onlar da eldivenleri giydiler. Hep birlikte ilk duvarlarına yazmaya başladılar. Biri bir taraftan diğeri ise diğer taraftan nakış gibi işlemeye başladılar. İlk yazdıkları yazılar şöyleydi:

Dilimiz geleceğimizdir, kimseye dokundurmayız.

Kökünü unutan toprağını da unutur.

Biz Türk'üz ve Türk kalacağız.

Romen baskısı bir gün bitecek ve biz kazanacağız.

Her kelimeyi farklı renkte yazdılar. Bu renkler bayraklarının renkleri idi ve özellikle seçmişlerdi. Açık mavi, sarı, beyaz ve kırmızı renkleri kullanıyorlardı. Her renk birinin elindeydi ve biri bitirip diğeri başlıyordu.

Ellerindeki boyalar yarı yarıya azalmış, ne kadar yazdıklarının farkında değildiler ve iyice de yorulmuşlardı. Bir yandan elleri titriyor, burunları soğuktan akıyor; bir yandan burunları çekiyorlar, diğer taraftan ise titrememek için kendileri sıkıyorlardı.

Altay biraz duraksadı, etrafına baktı, arkadaşlarına baktı ve fısıldar gibi konuştu:

- Arkadaşlar, bugün bu kadar yeter. Şimdi buluşma yerimize gidelim, malzemeleri saklayalım ve evlerimize gidelim.

Arkadaşlarını önüne alarak değirmene doğru yola çıktılar. Gözlemci Kemal yine en arkada onları takip ediyordu.

Değirmene geldiklerinde yorgunlukları yürümelerinden bile belliydi. Altan, yine arkadaşlarına bakarak konuşmaya başladı:

- İkinci faaliyetimizde güzel bir iş çıkardık ve herkesin dikkatini çekeceğimizden eminim. Yarın tüm ahali bizi, bu yazılarımızı konuşacak. Yazdığımız her kelime çok anlamlı ve bünyesinde birçok manalar taşıyor. Bunu üzerine birkaç gün ara verelim. Evdekiler de şüphelenmesin.

Ardından hep birlikte oradan ayrıldılar. Köy meydanına kadar birlikte yürüdükten sonra Nikolay'ı, sonra Kemal'ı bıraktılar ve Timur'la birlikte evlerine geldiler.

Altay, evdekiler uyanmasın diye kapıyı usulca açarken kapının yanındaki camdan annesinin kendisini beklediğini görmemişti. Eve girdikten sonra ses çıkarmadan doğruca odasına gitti ve yatağına girer girmez uyudu.

Elena Hanım oğlunun eve geldiğini gördükten sonra dış kapıya gelerek kapalı olduğundan emin oldu ve sonra gidip uykuya daldı.

Kışın kendini gösterdiği bir günün sabahında, evlerin bacaları tütmeye başlamış, bacalardan çıkan dumanlar göğe süzülerek gidiyordu. Bazıları çok yoğun bir şekilde kendini havaya bırakıyor, bazıları ise zoraki uzayıp gidiyordu. Bir müddet sonra havada kaybolup gidiyorlardı.

Esaretten kurtulup kendini göğe bırakan dumanları, gökten yere süzülen kar taneleri karşılıyor, birbirleri ile buluşuyorlar ve karşılaşmadan galip çıkan yoluna devam ediyordu. Bu karşılaşmadan galip çıkan kar taneleri yere gelinceye kadar hızı

yavaşlıyor ve dans ederek yerle buluşuyordu. Dumanlar ise bir müddet daha gittikten sonra havayla tamamen birleşiyor ve kendini yok ediyordu.

Her sabah aynı saatte kahvesini açan Dimitri, sıkı bir şekilde giyindi, eşiyle vedalaştı ve dışarı çıktı. Dışarı çıkması ile birlikte karın soğuk yüzü burnuna acı acı dokundu. Bir an burnunu çekti ve *"Hava da bugün bayağı soğukmuş."* diye içinden geçirdi.

Günlerdir aynı sahneleri yaşayan Dimitri, bir anda irkildi ve olduğu yerde dona kaldı. Kafasını bir sağına bir soluna çevirirken karşısına bir sürü yazılar çıkıyordu. Hepsi ayrı renklerde yazılmış, kelimeler arka arkaya sıralanmış, yıllardır içlerinden geçirdikleri sözler yazılmıştı. Sanki her akşam kahvede konuşulanlar şimdi karşısında duvarları süslemişti. *"Kim yapmış olabilir?"* diyerek içinden geçirirken tekrar yürümeye başladı. Adımlarını hızlandırmıştı, bir an önce kahveye varmak istiyordu.

Köyün erkekleri köy kahvesinde toplanırlardı. Buradaki sohbetlerin tamamı Romen yönetiminin baskısı, kendilerine diretilenlerdi. Romen Memuru haftada bir defa kahveye gelir, köylüleri dinler, onları kontrol edip giderdi. Muhtara da talimatlar verirdi.

Öğle vakti yaklaştığında kahveye birer ikişer köylüler gelmeye başladılar. Her gelen şaşkınlık içinde gördüklerini birbirine anlatıyorlardı.

"Kim yazdı bunları, ne yapmak istiyorlar?" sorularını birbirlerine soruyorlardı ama bir türlü istedikleri cevabı alamıyorlardı.

- Romen Memuru bunları görürse yine başımıza ekşiyecek, bin bir türlü sorular soracak ve kim yaptı öğrenene kadar bize rahat vermeyecek, diyerek söze karıştı İvan.

Böyle söylüyordu ama diğer taraftan bu durum hoşuna da gitmişti.

- Kim yaptıysa helal olsun, bizlerin yapamadığını yaptılar, deyip sobanın başına oturdu.

Çayını aldı ve keyifle içmeye başladı.

Boyacı İlyas Usta da gördüğü manzara karşısında hem şok olmuş hem de içten içe kalbini bir mutluluk sarmıştı. Dükkânından borç alınan boyaların nerede kullanıldığını anlamış ve *"Kim aldı ise o boyaları, helal olsun."* demeden kendini alamamıştı.

Dükkânına varır varmaz masanın alt çekmecelerinden birine fırlattığı o küçük notu buldu ve masasının üzerine bulunan camın altına yerleştirdi. Artık her gün, her anında o notu okuyacak ve alınan boyalarının böyle bir işte kullanılmasından gururlanacaktı.

Kahve tek katlı, ön kısmı boydan boya camlı, dış cephesi taşlarla örülmüştü. İç duvarları Gagavuz kadınlarının el işlemeleri ile süslenmiş, tavanı ise ahşaptan yapılmış eski bir yapıydı. Burasını Dimitri'nin babası yaptırmıştı ve o günden bugüne onlar işletmekte idi. Ortaya konuşlandırmış soba her köşeye sıcaklığı hissettiriyordu. Genelde yaşlılar sobanın başına, gençler ise köşe taraflarına otururlardı. Bu şekilde birbirlerinin konuşmalarına tanıklık etmezlerdi.

Yapılan bu eylem bayağı ses getirmişti. Romen Memuru olaya tanık olmuş, kimin yaptığı konusunda baskı yapmıştı ama öğrenememişti. Artık o da köye sık sık gelmeye başlamıştı ve kahve köşesinden ayrılmıyordu. Kahveye gelen tüm köy halkını sorgulamış ama istediği cevabı alamamış, olayı aydınlatamamıştı. O kadar ki Kilise Papazını dahi sorgular olmuştu. Romen Memuru'nun durmayacağına kanaat getiren köyün ileri gelenleri,

ÖZGÜRLÜK SEVDASI

Özgürlük Sevdası, yalnızca bir roman değil; susmuş dillerin, susturulmuş kalplerin, unutulmuş hayallerin yeniden dile gelişidir.

Her satırında bir direnişin nefesi, her sayfasında bir halkın uyanışı vardır.

Bu hikâye, vazgeçmeyenlerin hikâyesidir.

Bedeller ödenir, yaralar açılır, umut defalarca sınanır.
Ama yine de bir ses, en sessiz gecelerde bile yankılanır:
"Devam et..."

Altay ve arkadaşlarının yolculuğu, bireysel bir mücadeleden öte, atalarından miras kalan bir sevdanın devamıdır.
Bir milletin kalbinin atışı, kuşakların ortak nefesi hâline gelir.
Onların adımları, tarihin taşlarına kazınır
ve okuyan herkes bilir ki:
Özgürlük, bir dönem değil,
bir ömür boyu süren sevdadır.

tilkikitap.com

KDV muafiyeti uygulanmıştır.

ISBN: 978-625-8579-28-4